

109
F

نام:

نام خانوادگی:

محل امضا:

صبح جمعه
۹۳/۱۲/۱۵
دفترچه شماره ۱ از ۲

اگر دانشگاه اصلاح شود مملکت اصلاح می‌شود.
امام خمینی (ره)

جمهوری اسلامی ایران
وزارت علوم، تحقیقات و فناوری
سازمان سنجش آموزش کشور

**آزمون ورودی
دوره‌های دکتری (نیمه متمرکز) داخل - سال ۱۳۹۴**

تاریخ - تاریخ ایران قبل از اسلام (کد ۲۱۰۹)

تعداد سؤال: ۹۰
مدت پاسخگویی: ۱۲۰ دقیقه

عنوان مواد امتحانی، تعداد و شماره سؤالات

ردیف	مواد امتحانی	تعداد سؤال	از شماره	تا شماره
۱	مجموعه دروس تخصصی (تاریخ ایران از آغاز تا هخامنشیان - تاریخ ایران از هخامنشیان تا پایان ساسانی، روش تحقیق در تاریخ باستان)	۹۰	۱	۹۰

این آزمون نمره منفی دارد.
استفاده از ماشین حساب مجاز نیست.
اسفند ماه - سال ۱۳۹۳

حق چاپ، تکثیر و انتشار سؤالات به هر روش (الکترونیکی و ...) پس از برگزاری آزمون، برای تمامی اشخاص حقیقی و حقوقی تنها با مجوز این سازمان مجاز می‌باشد و با متخلفین برابر مقررات رفتار می‌شود.

- ۱- «بوشهر» نام امروزی کدام گزینه است؟
 (۱) لیان (۲) اوقنو (۳) خواسپس (۴) شوشون
- ۲- شرایط جنگ با زاگرس‌نشینان، کدام پادشاه آشوری را بر آن داشت که برای نخستین بار از سواره نظام بهره برد؟
 (۱) سارگن (۲) شلمنصر سوم (۳) آشور نصیرپال (۴) تیگلت پیلسر سوم
- ۳- قطعه زیر درباره کدام شخص است؟
 «در زمان سلطنت وی سکاییان مغلوب شدند، مائای سلطنت وی را به رسمیت شناخت و پارسیان تبعه او به شمار می‌رفتند.»
 (۱) چیش پیش (۲) هووخشتره (۳) فرورتیش (۴) ایشتوویگو
- ۴- گور صخره‌ای قیزقاپان در کدام منطقه قرار دارد؟
 (۱) کردستان عراق (۲) نزدیک سر پل ذهاب (۳) نزدیک سنندج (۴) روستای صحنه، نزدیک کنگاور
- ۵- در دین زردشتی، گاه میان روز را ..... و گاه نیمه شب تا سپیده دم را ..... می‌نامند.
 (۱) هاونی - اوشه (۲) رپیثوینه - اوزیره (۳) هاونی - اوزیره (۴) رپیثوینه - اوشه
- ۶- کدام عبارت زیر نادرست است؟
 (۱) شهرسپ وزیر دانای تهمورس بود.
 (۲) جادوگری و پزشکی از توانایی‌های فریدون بود.
 (۳) اناهید، ایزد آب‌ها با شکست دادن آپوش، دیو خشکسالی، باران را بر زمین روانه کرد.
 (۴) گرشاسپ با تیر یک تورانی به نام نوهین در خواب فرو رفت و تا آخر جهان در حالت بیهوشی باقی خواهد ماند.
- ۷- سرآغاز کاربرد آهن به جای مفرغ در سرزمین ماد و ماورای ارس به چه زمانی باز می‌گردد؟
 (۱) سده هفتم ق.م (۲) سده‌های نهم و هشتم ق.م (۳) سده ۱۲ ق.م (۴) سده‌های ششم و پنجم ق.م
- ۸- کدام شاه سومری برای نخستین بار به منظور پاسداری از پادشاهی اور از «لژیون‌های ایلامی» بهره برد؟
 (۱) شولگی (۲) شوسین (۳) سوئنا (۴) ایبی سین
- ۹- نخستین بار نام کدام یک از اقوام ایرانی در سالنامه‌های آشوری آمده است؟
 (۱) مادی‌ها (۲) سکاها (۳) پارسی‌ها (۴) پارتی‌ها
- ۱۰- عنوان واژه‌ای سومری، به معنی «نایب السلطنه بزرگ» که از آغاز هزاره دوم ق.م به فرمانروای انشان و شوش اطلاق گردید، کدام است؟
 (۱) لیان (۲) شتن (۳) هتمتی (۴) سوگل مخ
- ۱۱- کدام یک از پادشاهان بابل با فتح «لارسا»، ایلام/عیلام را زیر نفوذ خود گرفت؟
 (۱) حمورابی (۲) آدد نیراری (۳) نبوکدنصر (۴) نبوپولاسار
- ۱۲- کدام مورد جزء راه‌هایی که جادوگران برای نابود کردن زردشت استفاده کردند، نیست؟
 (۱) سوزاندن او در آتش (۲) انداختن او در رودخانه (۳) نهادن او در لانه گرگ (۴) نهادن او بر سر راه گله گاوان و اسبان
- ۱۳- در دوران کدام یک از پادشاهان آشور، دیاکو دستگیر و به حماة (در سوریه امروزی) تبعید شد؟
 (۱) سناخریب (۲) سارگن (۳) اسارحدون (۴) تیگلات پیلسر
- ۱۴- واپسین نبرد «هووخشتره»، پادشاه بزرگ ماد که ۶ سال به طول انجامید، با کدام کشور رخ داد و پادشاه دشمن چه نام داشت؟
 (۱) لیدی - کرزوس (۲) آشور - آشور اوبلیط (۳) لیدی - آلیات (۴) آشور - آشوربانی‌پال
- ۱۵- داستان بیژن و منیژه که در شاهنامه فردوسی آمده است، در دوره کدام پادشاه تاریخ ملی ایران جای دارد؟
 (۱) لهراسب (۲) کیخسرو (۳) کیکاووس (۴) گشتاسب
- ۱۶- نمادهای هفت مرتبه تشریف در آیین مهر، به ترتیب کدامند؟
 (۱) سرباز، عروس، کلاغ، شیر، پارسی، خورشید، پدر
 (۲) کلاغ، عروس، سرباز، شیر، پارسی، خورشید، پدر
 (۳) کلاغ، شیر، عروس، سرباز، پارسی، پدر، خورشید
 (۴) کلاغ، عروس، سرباز، شیر، خورشید، پارسی، پدر

- ۱۷- به روایت شاهنامه فردوسی، جشن سده یادبودی است از روزگار .....
 (۱) جمشید (۲) ایرج (۳) هوشنگ (۴) گرشاسب
- ۱۸- بر پایه روایت‌های اساطیری ایرانی، فرّهای که از جمشید پیشدادی گریخت، به ترتیب، به چه کسانی پیوست؟
 (۱) مهر، گرشاسب و فریدون (۲) فریدون، مهر و گرشاسب
 (۳) گرشاسب، فریدون و مهر (۴) مهر، فریدون و گرشاسب
- ۱۹- آشوری‌ها کشور اورارتو را چه می‌خواندند؟
 (۱) نائیری (۲) خالدی (۳) آرات (۴) بیای نیلی
- ۲۰- در اوایل هزاره نخست قبل از میلاد، ولایت نمری، در غرب فلات ایران، در کتیبه‌های آشوری به صورت ..... خوانده می‌شد.
 (۱) تالتا (۲) زاموا (۳) خارخار (۴) اسپه باره
- ۲۱- در پایان جهان، کدام ایزد، هستی را از شر دیو خشم و آز نجات می‌بخشد؟
 (۱) مهر (۲) بهرام (۳) سپند مینو (۴) سروش
- ۲۲- داوری روان پس از مرگ بر عهده کدام ایزدان است؟
 (۱) سروش - وای نیک - مهر (۲) رشن - مهر - وای نیک
 (۳) سروش - رشن - مهر (۴) سروش - رشن - وای نیک
- ۲۳- آناهیتا، همتای ایرانی کدام ایزد بانوی ودایی است؟
 (۱) سوریا (۲) ساویتا (۳) اوشاس (۴) سرسوتی
- ۲۴- بر اساس اسطوره آفرینش ایرانی، کدام گزینه صحیح است؟
 (۱) ایرانیان آسمان را گرد و جوهر آن را از سنگ می‌پنداشتند.
 (۲) در حمله اهریمن، خورشید، ماه و ستارگان در بالای زمین بی حرکت شدند.
 (۳) اهریمن پس از شکافتن آسمان و آمیختن روشنایی با تاریکی به گیاه تاخت و آن را خشکانید.
 (۴) اهریمن در نخستین حمله خود به زمین، تمام پستی‌ها و بلندی‌های زمین را از بین برد و کوه‌ها را هموار کرد.
- ۲۵- کدام گزینه صحیح است؟
 (۱) هوم یشت، یشت نهم اوستا است.
 (۲) بغان یشت از یشت‌های کهن اوستا به شمار می‌آید.
 (۳) هفت‌ها (در اوستا: هپتنگهائیتی) بخشی از یسن‌ها است.
 (۴) فرّه (در اوستا: خورنه) در رام یشت ستایش می‌شود.
- ۲۶- نام شهریور امشاسپند به چه معناست؟
 (۱) بیمرگی (۲) اندیشه نیک (۳) اخلاص و بردباری (۴) سلطنت مطلوب
- ۲۷- معادل اصطلاحات «بزرگان» و «آزادان» که در کتیبه نرسه در بایگولی آمده است، در متن‌های عربی سده‌های نخستین اسلامی، به ترتیب، چیست؟
 (۱) العظماء؛ أبناء (۲) العظماء؛ الأشراف (۳) أبناء؛ الأشراف (۴) الأشراف؛ العظماء
- ۲۸- کدام محقق، مزدک را از اهالی خوارزم یا یکی از مناطق مجاور آن دانسته است؟
 (۱) کلیما (۲) نولدکه (۳) آلتهایم (۴) پیگولوسکایا
- ۲۹- چه کسانی به پیروز، شاه ساسانی لقب رشیکا (= خبیث) دادند؟
 (۱) یهودیان (۲) مانویان (۳) مسیحیان (۴) زردشتیان
- ۳۰- در گاهشماری زردشتی نام کدام ایزد نیامده است؟
 (۱) رام (۲) هرمزد (۳) سروش (۴) زروان
- ۳۱- از چه زمانی کیش مانوی در چین غیر قانونی و به آیینی سری تبدیل شد؟
 (۱) سده ۷م (۲) سده ۸م (۳) سده ۹م (۴) سده ۱۰م
- ۳۲- کدام پادشاه ساسانی در کتیبه خود، «به نام اورمزد و تمامی ایزدان و ایزدبانو اناهید» مشروعیت شاهی خویش را اعلام کرد؟
 (۱) نرسه (۲) شاپور یکم (۳) شاپور دوم (۴) اردشیر بابکان
- ۳۳- دانگ / دانگ در دوره ساسانی چیست؟
 (۱) سکه $\frac{1}{2}$ درهمی (۲) سکه $\frac{1}{6}$ درهمی (۳) سکه $\frac{1}{2}$ دیناری (۴) سکه $\frac{1}{6}$ دیناری

- ۳۴- کدام پژوهشگر، نقش قیچی را بر کلاه کرتیر، نمادی از قدرت تصمیم‌گیری او دانسته است؟
 (۱) والتر هینتس (۲) کورت اردمن (۳) ارنست هرتسفلد (۴) ولادیمیر لوکونین
- ۳۵- طبری در متن تاریخ الرسل و الملوک برای نامیدن استان‌های سرزمین فارس از چه عنوانی استفاده کرده است؟
 (۱) کوره (۲) رستاق (۳) طسوج (۴) شهرستان
- ۳۶- گزارش شورش انوشگزام، پسر خسرو انوشیروان در خوزستان، در کدام منابع نقل شده است؟
 (۱) تواریخ آگاثیاس؛ زندگی‌نامه مار آبا. (۲) اخبار الطوال دینوری؛ زندگی‌نامه مار آبا
 (۳) تواریخ آگاثیاس؛ مروج الذهب مسعودی (۴) اخبار الطوال دینوری؛ مروج الذهب مسعودی
- ۳۷- کدام رویدادنامه نویس، رهبر مزدکیان را ایندرازار / اینداراسار نامیده است؟
 (۱) تئوفانس (۲) پروکوپیوس (۳) یوهانس مالالاس (۴) یوشع ستون‌نشین
- ۳۸- یولیانوس، قیصر روم در زمان شاپور دوم ساسانی به سبب مخالفت با مسیحیت به چه لقبی مشهور شد؟
 (۱) Rufinus (۲) Strymon (۳) Apostat (۴) Musonianus
- ۳۹- در مجموعه شهرهایی که پایتخت ساسانیان (در عربی: المدائن) را تشکیل می‌داد، کدام مورد مرکز مسیحیان ایران و مقر جاثلیق محسوب می‌شد؟
 (۱) رومگان (۲) ولاش آباد (۳) درزیدان (۴) ویه اردشیر
- ۴۰- مسعودی در التنبیه و الاشراف، کدام آتشکده عهد ساسانی را «آذرخوش» خوانده است؟
 (۱) کرکوی (۲) آذر فرنیخ (۳) آذر گشنسپ (۴) آذر برزین مهر
- ۴۱- کدام مورد نوشته‌های منوچهر، پسر گشن جم را معرفی می‌کند؟
 (۱) نامه‌ها، دادستان دینی (۲) گزیده‌های زادسپرم، دادستان دینی
 (۳) نامه‌ها، مادیان هزار دادستان (۴) گزیده‌های زادسپرم، مادیان هزار دستان
- ۴۲- به گواهی برخی مورخان اسلامی، مانند بغدادی و اسفراینی، پیروان کدام آیین، «شروین» را برتر از همه پیامبران می‌دانستند؟
 (۱) مانویان (۲) مزدکیان (۳) زروانیان (۴) زردشتیان
- ۴۳- خاندان مهران در ..... جایگاه داشت و حق گذاشتن تاج بر سر شاه از امتیازات خاندان ..... بود.
 (۱) ری - مهران (۲) ری - سورن (۳) نهاوند - سورن (۴) سیستان - کارن
- ۴۴- موضوع کدام کتیبه شاپور اول، شرح مهارت او در تیراندازی است؟
 (۱) حاجی آباد (۲) بیشاپور (۳) کعبه زردشت (۴) نقش رجب
- ۴۵- کدام مورخ سده ۳ م، از پیشنهاد کاراکالا به اردوان چهارم اشکانی درباره ایجاد دولت واحد سخن گفته است؟
 (۱) یوستینوس (۲) هرودیانوس (۳) فیلوستراتوس (۴) دیون کاسیوس
- ۴۶- اجرای کدام برنامه سپتیموس سوروس سبب شد که از آن پس، سیاست شناخت رود فرات به عنوان مرز میان رومیان و اشکانیان اهمیت خود را از دست بدهد؟
 (۱) حمله رومیان به تیسفون (۲) تأسیس ایالت ارمنستان رومی
 (۳) سلطه رومیان بر بین‌النهرین علیا (۴) آغاز طرح سلطه بر جهان به وسیله رومیان
- ۴۷- کدام یک از موارد، مشمول اصطلاح «ساتراپی‌های علیا» در دوران سلوکیان و اشکانیان است؟
 (۱) سرزمین‌های واقع در هلال خصیب (۲) سرزمین‌های واقع در غرب کوه‌های زاگرس
 (۳) سرزمین‌های واقع در فلات ایران (۴) ساتراپی‌های واقع در کوهستان‌های آناتولی
- ۴۸- شهر دوران هلنی که در بخش علیای آمودریا (جیحون) و در محل پیوستن رودخانه گوکچه به آمودریا واقع است و در آنجا کتیبه‌های یونانی بسیاری به همراه آمفی تئاتر، ورزشگاه و بازار از زیر خاک بیرون آمده، کدام است؟
 (۱) ترمذ (۲) خالچایان (۳) تخت سنگین (۴) آی خانم
- ۴۹- کدام پادشاهان اشکانی در بیستون از خود سنگ نگاره‌هایی به یادگار گذاشته‌اند؟
 (۱) آرد - فرهاد یکم (۲) بلاش یکم - گودرز
 (۳) مهرداد دوم - گودرز (۴) مهرداد دوم - اردوان سوم

- ۵۰- کدام مکان در نزدیکی شهر محلات واقع است، که معبدی از دوران سلوکی در آنجا وجود دارد و سرستون‌های آن تقلیدی از سبک ایونی است؟
 (۱) کنگاور (۲) خورهه (۳) باباجان تپه (۴) لائودیسیه
- ۵۱- نامه اردوان دوم (سالشمار قدیم: سوم)، پادشاه اشکانی به اهالی شوش که در حدود سال‌های ۲۱ - ۲۲ م بر قطعه سنگی نقر شده، به چه زبانی است و مضمون آن چیست؟
 (۱) یونانی؛ الغای قوانین هلنیستی شهر شوش
 (۲) یونانی؛ انتصاب آنتیوخوس به عنوان شهربان شوش
 (۳) پهلوی اشکانی؛ تأیید تشکیل انجمن مردمی شهر شوش
 (۴) پهلوی اشکانی؛ برکناری فرهاد از نظارت بر امور شهر شوش
- ۵۲- در زمان کدام پادشاه اشکانی، سلوکیان توانستند برای آخرین بار، در دوران پادشاهی سلوکوس هفتم، سلوکیه و بخش‌های غربی قلمرو اشکانیان را از آن خود سازند؟
 (۱) اردوان یکم (۲) اردوان دوم (۳) مهرداد یکم (۴) فرهاد دوم
- ۵۳- در دوره فرمانروایی سنتروک اشکانی (حدود ۷۷ - حدود ۷۰ ق م)، در جریان نبرد میان روم و مهرداد اوپاتور، پادشاه پونت، موضع شاهنشاه اشکانی و تیگران دوم، شاه ارمنستان چه بود و نتیجه جنگ چه شد؟
 (۱) سنتروک بی طرف، و تیگران دوم متحد مهرداد اوپاتور بود و نتیجه آن شکست روم بود.
 (۲) سنتروک متحد مهرداد اوپاتور، و تیگران دوم بی طرف بود و نتیجه آن پیروزی روم بود.
 (۳) سنتروک متحد مهرداد اوپاتور، و تیگران دوم بی طرف بود و نتیجه آن شکست روم بود.
 (۴) سنتروک بی طرف، و تیگران دوم متحد مهرداد اوپاتور بود و نتیجه آن پیروزی روم بود.
- ۵۴- خاراکیس هوسپاتوسینس چیست؟
 (۱) نامی که فرهاد دوم به سلوکیه کران دجله داد.
 (۲) نامی که آنتیوخوس سیدتس به سلوکیه کران دجله داد.
 (۳) نامی که در حدود ۱۲۷ ق م، به انطاکیه در ساحل خلیج فارس داده شد.
 (۴) نامی که در حدود ۲۲۷ ق م، انطاکیه در ساحل خلیج فارس بدان خوانده می شد.
- ۵۵- در منابع لاتینی، عبارت زیر درباره کدام فرمانروای اشکانی به کار رفته است؟
 «کمتر از نیای اصلی اش، اشک نبود».
 (۱) اردوان دوم (۲) اردوان یکم (۳) مهرداد دوم (۴) مهرداد یکم
- ۵۶- فرهاد دوم، معاهده ای را که نخست با لوکولوس منعقد ساخته بود، بعدها با چه کسی تجدید کرد؟
 (۱) پمپه (۲) هرودس (۳) بروتوس (۴) ترازان
- ۵۷- ضرب سکه‌ی مشترک در دوره اشکانی توسط چه کسانی انجام شد؟
 (۱) موزا - ارد سوم (۲) موزا - فرهادک
 (۳) ارد سوم - فرهاد چهارم (۴) فرهاد چهارم - فرهادک
- ۵۸- مهرداد یکم پس از فتح ماد، چه کسی را فرمانروای آنجا نمود؟
 (۱) گودرز (۲) هیروس (۳) تیمار خوس (۴) باکاسیس
- ۵۹- کدام نویسنده یونانی در سال ۴۱۱ ق م، در کتاب خود به نام *Lysistr*، دولت هخامنشی را دشمن مشترک یونانیان خواند؟
 (۱) مناندر (۲) اورپید (۳) سوفوکل (۴) آریستوفان
- ۶۰- پس از وقوع کدام نبرد میان هخامنشیان و مقدونیان، جاده فنیقیه و سوریه به روی سپاه اسکندر گشوده شد؟
 (۱) صور (۲) ایسوس (۳) گرانیکوس (۴) گوگاملا
- ۶۱- هدف پریکلس از صلح با دولت هخامنشی چه بود؟
 (۱) تصرف مصر
 (۲) جنگ با اسپارت
 (۳) تشکیل اتحادیه دلوس
 (۴) فریب دادن دولتمردان هخامنشی
- ۶۲- به دنبال پذیرش کدام معاهده میان هخامنشیان و یونانیان در سال ۳۸۶ ق م، بار دیگر جزیره قبرس به قلمرو دولت هخامنشی پیوست؟
 (۱) صلح شاه (۲) پیمان کیمون (۳) صلح کالیاس (۴) پیمان پریکلس

- ۶۳- براساس متن تراژدی ایرانیان، آیسخولوس / اشیل چه نامی را معادل گوماته مغ به کار برده است؟
 (۱) مردوس (۲) کومتس (۳) اسفندادات (۴) تانااکسارس
- ۶۴- قوم اسکودر (Skudra) که نامشان در برخی کتیبه‌های هخامنشی، و تصویرشان بر پلکان شرقی آپادانای تخت جمشید آمده است، از کدام سرزمین هستند؟
 (۱) پونت (۲) ایونیه (۳) تراکیه (۴) کاپادوکیه
- ۶۵- قطعه زیر درباره کدام یک از پادشاهان هخامنشی است؟
 «وی هرگز پایتخت‌های خود را برای فرماندهی سپاهیان خویش در جنگ‌ها ترک نگفت و فقط نزدیک آخر عمر، سفر جنگی ضد کادوسیان را رهبری کرد.»
 (۱) خشیارشا (۲) اردشیر دوم (۳) کورش بزرگ (۴) داریوش دوم
- ۶۶- نام پزشک مشهور داریوش یکم، که با ناوگانی اعزام شد تا درباره سواحل یونان اطلاعات مقدماتی فراهم کند، چه بود؟
 (۱) هکاتیوس (۲) دموکدس (۳) پلیکراتس (۴) اسکیلاکس
- ۶۷- کدام عبارت نادرست است؟
 (۱) عزرا در زمان خشیارشا اجازه یافت به بیت‌المقدس برود.
 (۲) سفر اکتشافی اسکیلاکس در زمان داریوش یکم انجام شد.
 (۳) کورش از نظر یهودیان، مسیح و تدهین شده‌ی خداوند بود.
 (۴) ضرب سکه‌ی زر توسط ساتراپ‌های هخامنشی به منزله‌ی شورش و سرکشی ایشان بود.
- ۶۸- کدام مورد درباره‌ی ترتیب مراحل انجام پژوهش تاریخی، درست است؟
 (۱) تعیین عنوان - تعیین موضوع - بیان مسئله - پرسش‌های پژوهش.
 (۲) بیان مسئله - پرسش‌های پژوهش - تعیین موضوع - تعیین عنوان.
 (۳) تعیین موضوع - تعیین عنوان - بیان مسئله - پرسش‌های پژوهش.
 (۴) تعیین عنوان - تعیین موضوع - پیش فرض و طرح مقدماتی.
- ۶۹- کدام عبارت، درباره‌ی منابع دست اول صحیح نمی‌باشد؟
 (۱) سفرنامه‌ها از منابع دست اول به شمار نمی‌روند.
 (۲) اسناد خطی از منابع دست اول به شمار می‌روند.
 (۳) کاوش‌های باستان‌شناختی از منابع دست اول به شمار می‌روند.
 (۴) مطالعه‌ی تحقیقات جدید، پژوهشگر را از مراجعه به منابع دست اول باز نمی‌دارد.
- ۷۰- کدام مورد از اصول انتخاب موضوع پژوهش به شمار نمی‌رود؟
 (۱) تازه بودن موضوع (۲) داشتن قابلیت اجرا
 (۳) تسلط کامل به زبان‌های اروپایی (۴) مشخص کردن وسعت و عمق موضوع
- ۷۱- کدام عبارت درباره‌ی تاریخ و تاریخ‌نگاری درست نیست؟
 (۱) مورخ در ثبت و توضیح رویدادها به‌طور گزینشی عمل می‌کند.
 (۲) علم تاریخ حاصل تعاملات مورخ با وقایع است، در این تعامل تفسیر مورخ بر رخدادها تحمیل می‌شود.
 (۳) علم تاریخ تولیدکننده‌ی قوانین عام و کلی نیست، بلکه مصرف‌کننده‌ی نظریه‌ها و دستاوردهای نظری علوم دیگر است.
 (۴) تاریخ هر مقطع زمانی را در همان مقطع زمانی و بویژه در هنگام روی دادن رویدادهای مهم آن بهتر و دقیق‌تر می‌توان نوشت.
- ۷۲- کدام مورد درباره‌ی استفاده از منابع تاریخی درست نیست؟
 (۱) استناد به منابع معتبر تاریخی دلیل بر درستی موضوع بحث است.
 (۲) هر پژوهشگر بسته به دانش تاریخی خود می‌تواند «منابع را به حرف دریاورد».
 (۳) با کمک «عقل تاریخی» می‌توان برخی حلقه‌های مفقوده‌ی یک حادثه‌ی تاریخی را پیدا کرد.
 (۴) موضوع ارجاع و استناد در مطالعات تاریخی تا زمانی اعتبار دارد که در آن به دنبال تصدیق یا تکذیب باشیم.
- ۷۳- منظور از «منابع رسمی» و «منابع غیررسمی»، به ترتیب چیست؟
 (۱) منابعی که زیر نظر غالبان پدید آمده و منابعی که از مغلوبان به جای مانده است.
 (۲) منابعی که صحت تاریخی بیشتر دارد و منابعی که باید با احتیاط فراوان از آنها بهره برد.
 (۳) منابعی که در زمان وقوع رویداد نوشته شده و منابعی که در زمان‌های بعد به نگارش درآمده است.
 (۴) منابعی که توسط تاریخ‌نگار به نگارش درآمده است و منابعی که توسط وقایع‌نگار نوشته شده است.

- ۷۴- کدام یک از موارد در انتخاب موضوع تحقیق دانشجویی موجب می‌شود که دستاورد پژوهشگر ارزش علمی چندانی نداشته باشد؟
- (۱) بکر بودن موضوع تحقیق
(۲) موضوع باز و چندجانبه
(۳) بررسی تأثیر یک پدیده‌ی تاریخی بر پدیده‌ی دیگر (۴) موضوع صرفاً مبتنی بر امور واقعی
- ۷۵- آنچه را که وبر «درون فهمی»، دیلتای «درک درونی» و کروچه «بازاندیشی» می‌نامد، در حقیقت ..... است.
- (۱) بلوغ و پختگی علمی مفسر تاریخ در تفسیر تاریخ
(۲) جایگزینی خویش به جای عامل یا عاملان تاریخ و فهم عمل تاریخی یا اجتماعی از درون
(۳) بررسی همه‌ی منابع و بازاندیشی در آنها و تلاش برای درک عمیق روایت‌های رویدادهای مهم
(۴) ژرف اندیشی، درباره‌ی رویدادهای تاریخی و گذر از پوسته‌ی رویدادها برای رسیدن به چیستی و چرایی آنها به‌منظور کشف قوانین کلی
- ۷۶- کدام مورد از عوامل موثر در تحلیل رخدادهای تاریخی نیست؟
- (۱) استدلال استقرایی
(۲) بازیگران تاریخی
(۳) استدلال قیاسی
(۴) علت‌یابی و شناخت بستر رویدادها
- ۷۷- کدام دانشمند بر این باور بود که تنها امور عقلی و مثبت می‌توانند موضوع تاریخ باشند، چون تنها این امور قابل درک هستند و مسائلی از مقوله‌ی درد و رنج و خشونت و تجاوز امور بی‌اهمیت شمرده می‌شوند، چون هنوز عقل و اندیشه در آن رخنه نکرده است؟
- (۱) وبر (۲) دیلتای (۳) کالینگ‌وود (۴) کروچه
- ۷۸- کدام اندیشمند مخالف جبرگرایی (دترمینیسم) بوده است؟
- (۱) هگل (۲) ویکو (۳) مارکس (۴) پوپر
- ۷۹- کدام عبارت درباره‌ی طبقه‌بندی اکوست کنت از علوم بشری درست است؟
- (۱) تاریخ در طبقه ششم قرار می‌گیرد.
(۲) ریاضیات در طبقه ششم قرار می‌گیرد.
(۳) هر قدر از طبقه اول به سوی طبقه ششم برویم، از کلیت آن کاسته می‌شود.
(۴) هر قدر از طبقه اول به سوی طبقه ششم برویم، بر کلیت آن افزوده می‌شود.
- ۸۰- در روش‌های طبقه‌بندی کتابخانه‌ای، کدام گزینه درباره‌ی «نظام دهدهی» درست است؟
- (۱) هیچ‌گونه کاربردی ندارد.
(۲) همان سیستم دیویی است.
(۳) همان سیستم کنگره است.
(۴) در کتابخانه‌های گسترده و دانشگاهی به کار می‌رود.
- ۸۱- کدام مطلب درباره‌ی «تاریخ غیر واقعی» («اگر» در تاریخ) نادرست است؟
- (۱) در دهه ۱۹۶۰م عمومیت یافت.
(۲) مفهومی مبتنی بر حدس و گمان است.
(۳) مخالفان آن، برای جبرگرایی، نسبت به بخت و اقبال امتیاز کمتری قائل هستند.
(۴) نخستین بار توسط مورخان اقتصادی جدید یا مکتب کیلومتریک در آمریکا به کار گرفته شد.
- ۸۲- در مقایسه میان «فرضیه» و «نظریه» کدام عبارت درست است؟
- (۱) نظریه یک فرضیه بسط یافته است.
(۲) فرضیه دامنه گسترده‌تری نسبت به نظریه دارد.
(۳) پژوهشگر برای حل مسئله یا پاسخ به پرسش پژوهش، نظریه‌ای را طراحی می‌کند.
(۴) اگر فرضیه در مقیاس وسیع‌تری به آزمایش گذاشته شود و از طریق آن بتوان رابطه منظمی را پیش‌بینی کرد، به «قانون» تبدیل می‌شود.
- ۸۳- کدام گزینه برای تکمیل عبارت زیر، درست نیست؟
- این انتقاد که «تعمیم یافته‌های علوم انسانی در موارد خاصی صدق نمی‌کند»، خدشه‌ای به خصلت علمی تحقیقات اجتماعی وارد نمی‌سازد؛ زیرا ...
- (۱) علوم دیگر از این انتقاد مصون نیستند.
(۲) نخستین سنگ بنای علم، اندازه‌گیری یا مشاهده منظم است.
(۳) قواعد اجتماعی در واقع، نمایانگر الگوهای احتمالی هستند.
(۴) رابطه میان دو متغیر الزاماً نباید در تمامی موارد درست باشد.

- ۸۴- اگر یک کار پژوهشی از نظر اصول و ضوابط ارجاعات، پاورقی‌ها و کتاب‌نامه مورد نقد و بررسی قرارگیرد، کدام نوع نقد مورد نظر است؟
 (۱) روشی (۲) شکلی (۳) محتوایی (۴) نگارشی
- ۸۵- در کدام یشت اوستا از انواع وَر (= آزمایش دینی) یاد شده است؟
 (۱) هرمزد یشت. (۲) سروش یشت. (۳) اشناد یشت. (۴) رشن یشت.
- ۸۶- منظور از ائوتوخیوس (Eutychios) کیست؟
 (۱) ابن قتیبه (۲) ابن عبری (۳) ابن ندیم (۴) ابن بطریق
- ۸۷- خلاصه روایت تئوپومپوس و ائودموس رودسی را درباره عقاید پارسیان - که از میان رفته است - چه کسی نقل کرده است؟
 (۱) هرودت (۲) استرابن (۳) پلوتارک (۴) افلاطون
- ۸۸- آخرین بار در زمان کدام پادشاه ساسانی از زبان پهلوی اشکانی / پارتی در سنگ نوشته‌های شاهی استفاده شده است؟
 (۱) نرسه (۲) بهرام دوم (۳) شاپور دوم (۴) خسرو انوشیروان
- ۸۹- کدام ویژگی، مربوط به زبان فارسی میانه است؟
 (۱) املای تاریخی (۲) هزوارش (۳) با دو نوع الفبا نوشته شده است. (۴) با چهار نوع الفبا نوشته شده است.
- ۹۰- در کدام یشت اوستا به داستان آرش اشاره‌ای شده است؟
 (۱) ویو یشت (۲) تیشتر یشت (۳) هوم یشت (۴) بهرام یشت